GEDEPUTEERDE STATEN VAN DE PROVINCIE GRONINGEN

Groningen, 31 mei 2022

Nr. 2022-053565/K37331, BELMIL

Verzonden: 31 mei 2022

Op 17 maart 2022 hebben wij van BügelHajema Adviseurs B.V., namens Waddenwind B.V, een aanmeldingsnotitie met bijlagen voor een vormvrije m.e.r.-beoordeling ontvangen, overeenkomstig artikel 7.16, eerste lid van de Wet milieubeheer (Wm).

De aanmeldingsnotitie heeft betrekking op een ontgronding van ongeveer 0,8 ha om ten behoeve van het windpark Oostpolder een waterberging met ca. 7.700 m^2 wateroppervlak te realiseren. Hiervoor dient een ontgrondingsvergunning te worden aangevraagd. Hiervoor geldt op grond van de categorie D 16.1 van het Besluit m.e.r. de (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht.

Projectgegevens

Naam initiatiefnemer	:	Waddenwind B.V.
Plaats van de voorgenomen activiteit	:	Oostzijde van Spijk
Bevoegd gezag	:	Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen
m.e.r.-beoordelingsplichtig besluit	:	Vergunning op grond van de Ontgrondingenwet

Algemeen
In het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) zijn in de bijlage, onderdeel D, activiteiten opgenomen, waarbij op grond van artikel 7.2, vierde lid van de Wet milieubeheer een beslissing moet worden genomen of bij de voorbereiding van het betrokken besluit voor die activiteit(en), vanwege de belangrijke nadelige gevolgen die zij voor het milieu kan hebben, een milieueffectrapport (MER) moet worden gemaakt. Bij de beslissing omtrent het vorenstaande houdt het bevoegd gezag op grond van artikel 7.17, 3e lid van de Wet milieubeheer rekening met de in Bijlage III bij de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling aangegeven criteria. Die criteria hebben betrekking op:

I. de kenmerken van de activiteit
II. de plaats waar de activiteit wordt verricht
III. de kenmerken van het potentiële effect
IV. de samenhang met andere activiteiten ter plaatse (cumulatie)

In categorie 16.1 van bijlage D van het Besluit m.e.r. is bepaald dat voor de winning van oppervlaktedelfstoffen uit de landbodem, de procedure voor m.e.r.-beoordelingsplicht als bedoeld in de artikelen 7.16 en 7.17 van de Wet milieubeheer van toepassing is. Ontgrondingen vallen onder deze categorie. De voorgenomen activiteit heeft betrekking op een ontgronding van circa 0,8 hectare (7700 m^2). Omdat dit ruim beneden de drempelwaarde van 12,5 ha blijft, zoals genoemd in kolom 2 bij categorie 16.1, is sprake van een vormvrije m.e.r.- beoordeling.

Op basis van de ingediende aanmeldingsnotitie en de bijlagen is naar onze mening voldoende informatie verstrekt om aan de hand van de bovengenoemde criteria tot een oordeel te kunnen komen.

I. De kenmerken van de activiteit
Het voornemen is om ten behoeve van het windpark Oostpolder een waterberging met een verwachte capaciteit van circa 14.000 m^3 te realiseren. Deze waterberging wordt aangebracht tot op een niveau van -1,19 m NAP. Het waterpeil zal gelijk zijn aan het jaarronde streefpeil van het oppervlaktewater van het peilgebied, waar het projectgebied onderdeel van uitmaakt. Dit waterpeil bedraagt -0,69 m NAP. Middels twee duikers met een bobhoogte van -0,98 m NAP zal de waterberging in verbinding staan met het Spijksterriet. Op deze wijze zal het waterpeil in de waterberging bij veel neerslag afwateren op het Spijksterriet.

Er worden geen werkzaamheden aan de oevers van het Spijksterriet uitgevoerd. De waterberging blijft op circa 5 meter afstand van het Spijksterriet. Dit in verband met het maaipad van het waterschap, welke ongemoeid blijft.

II. De plaats waar de activiteit wordt verricht
Het projectgebied ligt in het noorden van de provincie Groningen, in de gemeente Eemsdelta, en ligt aan de oostzijde van Spijk in het dijkenlandschap op een binnen deltavlakte van klei en zand.
Ter plaatse van de locatie geldt het vigerende bestemmingsplan 'Buitengebied-Noord', vastgesteld op 19 december 2013. Binnen de regeling van het vigerende bestemmingsplan is het niet mogelijk om het planvoornemen te ontwikkelen. Voor het afwijken van het bestemmingsplan wordt een afwijkingsprocedure bij de gemeente Eemsdelta gevolgd.

III. De kenmerken van de gevolgen van de activiteit

Archeologie, landschappelijk en cultuurhistorische waarden
Het projectgebied heeft op basis van het vigerend bestemmingsplan en de archeologische verwachtingskaart van Libau geen archeologische waarde. Op basis van de online viewer "Landgebruik in Lagen" van de RCE vragen wij om een inventariserend archeologisch booronderzoek. Op basis van deze kaarten kunnen op deze locatie nog deels bewaard gebleven afgedekte kwelders uit de prehistorie aanwezig zijn. Voor de werkzaamheden zal een inventariserend archeologisch booronderzoek uitgevoerd worden. Dit wordt als voorwaarde bij de ontgrondingsvergunning opgenomen.

Als gevolg van de voorgenomen activiteit zouden landschappelijke en cultuurhistorische elementen en waarden kunnen worden aangetast. In ons provinciaal beleid worden de landschappelijke en cultuurhistorische elementen uit het landschap waar het projectgebied in is gelegen, beschermd. Daarvoor is door BügelHajema een landschappelijke verkenning uitgevoerd. Uit dit verkennend onderzoek blijkt dat de omgeving rondom het wierdedorp Spijk van cultuurhistorische waarde is.
Met de waterberging wordt het dorpssilhouet van wierdedorp Spijk niet aangetast en doet de ontwikkeling ook geen afbreuk aan de openheid van het landschap. Het kenmerkende verkavelingspatroon van de noordelijke zone boven de Spijksterriet blijft onveranderd. De rechte begrenzing aan de oostzijde doet wel afbreuk aan de doorlopende schilvormige verkaveling zoals dat vanuit de cultuurhistorie is ontstaan. Naar aanleiding van deze verkenning wordt de waterberging aangepast aan de langgerekte verkaveling langs de Spijksterriet en wordt daarmee de overgang in het landschap geleidelijk vormgegeven.
Op basis van het bovenstaande worden er geen belangrijke negatieve gevolgen voor de aspecten archeologie, landschap en cultuurhistorie verwacht.

Bodem
Voor de ruimtelijke ontwikkeling is een grond- en bodemonderzoek uitgevoerd door onderzoeksbureau Eco Reest B.V. Uit het onderzoek blijkt dat de vrijgekomen grond voldoet aan de kwaliteitsklasse landbouw en natuur en daarmee geschikt is om (elders) te verwerken. De milieuhygiënische gesteldheid van de bodem en de af te voeren gronden dienen namelijk geschikt te zijn voor het toekomstig gebruik. Uit het onderzoek blijkt dat de onderzochte grond voldoet aan de kwaliteitsklasse Landbouw/natuur. Er zijn geen aanwijzingen gevonden die duiden op potentiele bronnen voor bodemverontreiniging.
Op basis van het uitgevoerde bodemonderzoek blijkt dat tot enkele meters diep de bodemopbouw vooral wordt gekenmerkt door klei, humeus en daaronder klei en zwak zandig. Aangezien de benodigde ontgravingsdiepte varieert van 1,4 tot 2,2 meter diep wordt tot deze diepte enkel klei aangetroffen. De te ontgraven grond betreft derhalve enkel kleiafzettingen.
Op basis van het bovenstaande worden er geen belangrijke negatieve gevolgen voor het aspect bodem verwacht.

Licht, lucht en geluid
Tijdens de werkzaamheden is er sprake van een tijdelijke toename van verstoring door geluid,verlichting en lucht . Dit kan leiden tot tijdelijke hinder. Tijdens de gebruiksfase zal deze verstoring niet meer optreden.

Hydrologie
Als gevolg van de voorgenomen activiteit zouden geohydrologische effecten kunnen optreden. Daarom is door Wiertsema & Partners B.V. een geotechnisch onderzoek en een geohydrologische effectenstudie uitgevoerd.
Uit de onderzoeken blijkt dat de aanvoer van water niet zal verschillen met de huidige situatie. De waterberging zal zich vullen met hemelwater en de duiker die in verbinding staat met het Spijksterriet. Vanuit de waterberging zal de verdamping iets groter zijn dan in de huidige situatie. De referentieverdamping van oppervlaktewater is circa 1,25 keer de referentieverdamping van grasland. De verdamping zal niet direct leiden tot een lager waterniveau aangezien de berging zich weer kan vullen met water vanuit het Spijksterriet. Op de bodem en wanden van de waterberging is klei aanwezig. Door de lage doorlatendheid van klei is net als in de huidige situatie geen sprake van een significante infiltratie stroom.
Gesteld wordt dat ook in de toekomstige situatie het grootste gedeelte van het hemelwater afstroomt richting de bestaande oppervlaktewateren. De oppervlaktewaterpeilen van het bestaande oppervlaktewater zullen door de aanleg van de waterberging niet veranderen. Ook zal de aanvoer van water richting het bestaande oppervlaktewater niet veranderen. Het hemelwater wordt of direct afgevoerd richting het Spijksterdiep of via de aan te leggen duikers.

De waterbalans in de toekomstige situatie zal ongeveer gelijk blijven met de huidige situatie. In beide gevallen zal het water afgevoerd worden richting de bestaande oppervlaktewateren. In de toekomstige situatie wordt door de ondoorlatendheid van de klei in de ondergrond een soort badkuip gecreëerd waar het water tijdelijk in opgeslagen kan worden en via de aan de te leggen duikers alsnog richting het bestaande oppervlaktewater af kan stromen.

Ter plaatse is sprake van een kwelsituatie en zal gehandhaafd blijven. De effecten van het afgraven van een circa 1,5 meter dikke kleilaag heeft zeer beperkte invloed op de kwelgrootte ter plaatse (minder dan 5 procent). Verder heeft het geen invloed op de omgeving omdat de effecten zich alleen beperken tot de locatie van de waterberging.
Op basis van het bovenstaande worden er geen belangrijke negatieve gevolgen voor het aspect hydrologie verwacht.

Natuur
Het plangebied ligt niet binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) of een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Waddenzee, gelegen op ongeveer 10 km afstand.

Soorten bescherming;
Er is door BügelHajema Adviseurs B.V. een natuurtoets uitgevoerd waaruit het volgende blijkt: bij uitvoering van het initiatief wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor jaarrond beschermde vogels als kerkuil, buizerd en roek. Het plangebied vormt echter maar een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief en deels bovendien hoogwaardiger foerageergebied voor deze soorten aanwezig. Voor overige vogelsoorten, zoals de kievit, graspieper en gele kwikstaart geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. De werkzaamheden mogen niet worden uitgevoerd tijdens het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 augustus. Voor de akkervogels geldt dat het plangebied hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied en broedgebied van deze soorten vormt en er in directe omgeving in ruime mate alternatief en bovendien hoogwaardiger broedgebied voor deze soorten aanwezig.
Als gevolg van de plannen zullen geen vleermuisverblijfplaatsen verloren gaan. Het plangebied vormt door het ontbreken van opgaande beplanting hooguit matig geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Het plangebied zal naar verwachting niet ongeschikt worden als foerageergebied voor eventueel te verwachten vleermuissoorten, aangezien de te verwachten soorten ook boven oppervlaktewater kunnen foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Het Spijksterriet wordt mogelijk gebruikt als vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten kunnen worden voorkomen door tijdens de aanlegfase geen werkzaamheden te verrichten in de schemering of in de nacht in waarbij verlichting met directe lichtuitstraling op het water van het Spijksterriet wordt ingezet. Dit geldt met name in de actieve periode van vleermuizen (april tot en met oktober). In de gebruiksfase zal er geen verlichting meer aanwezig zijn, zodat in de gebruiksfase geen verstoring van de vliegroute aan de orde is.

De in de omgeving bekende steenmarter kan af en toe in het plangebied foerageren, maar door het ontbreken van dekking en verblijfplaatsen is geen hoogwaardig foerageergebied aanwezig. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig.
Van enkele algemene amfibieënsoorten, zoals bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zijn waarnemingen bekend vanuit de directe omgeving van het plangebied. Deze soorten kunnen zich voortplanten in het Spijksterriet. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming bij ruimtelijke ontwikkelingen. Niet vrijgestelde amfibieënsoorten zijn niet bekend uit de omgeving van het plangebied. Het Spijksterriet biedt ook geen geschikt voortplantingswater voor niet-vrijgestelde soorten. Niet vrijgestelde soorten zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.
Waarnemingen van beschermde soorten uit de soortgroepen reptielen, vissen en ongewervelden zijn niet bekend vanuit de omgeving van het plangebied.
Vanwege het ontbreken van geschikt biotoop in het plangebied en het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving zijn beschermde soorten van deze overige soortgroepen ook niet te verwachten.

Waarnemingen van de sinds 18 februari 2022 niet meer vrijgestelde haas, bunzing en hermelijn. Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen gezien. Het plangebied is door de relatief kleine oppervlakte van 0,5 hectare en de nabijheid van wegen en bebouwing ook maar marginaal geschikt als leefgebied van haas. Er kan hooguit een rustplek voorkomen op de ruigere perceelsranden.
Voortplantingsplaatsen worden niet verwacht. Het plangebied is daarnaast ongeschikt als leefgebied voor kleine marterachtigen, zoals bunzing en hermelijn. Geschikte verblijfplaatsen voor bunzing en herme-lijn, zoals konijnenholen, zijn niet aanwezig in het plangebied. Hooguit langs de oevers van Spijksterriet kan de bunzing foerageren. De waterspitsmuis kan in de oevers langs het Spijksterriet leefgebied hebben. Bij het aanleggen van de twee duikers kunnen verblijfplaatsen van waterspitmuis aangetast worden. Er worden verder geen werkzaamheden aan de oever uitgevoerd. Als er alleen twee duikers gerealiseerd worden, dan dient voorafgaand aan het aanleggen van deze duikers worden bepaald of op deze plek holen of aanwijzingen voor een verblijfplaats aanwezig zijn.

Stikstof:
Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied en NNN-gebieden zal de toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring van bouwverkeer alleen in de aanlegfase voorkomen en daarmee van tijdelijke aard zijn. Een toename van stikstofdepositie zal ook alleen in de aanlegfase voorkomen.
Eventuele toename van stikstofdepositie ten gevolge van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht. In de gebruiksfase vinden er geen werkzaamheden plaats.

Op basis van het bovenstaande worden er geen belangrijke negatieve gevolgen voor het aspect natuur verwacht.

(Externe) Veiligheid

Niet-gesprongen explosieven
Ten behoeve van de voorgenomen activiteit zal gegraven worden en wordt de bodem geroerd. In 2009 is voor de voormalige gemeente Delfzijl een vooronderzoek en bijbehorende Risicokaart ontplofbare oorlogsresten opgesteld. De projectlocatie ligt op deze Risicokaart binnen een verwachtingsgebied voor afwerpmunitie en verschoten geschutmunitie. Er wordt daarom voor de start van de werkzaamheden een opervlaktedetectie onderzoek uitgevoerd tot de diepte van de afgraving. Mochten er explosieven aanwezig zijn, dan zullen deze voor de werkzaamheden door een daarvoor bevoegde instantie worden verwijderd.

Externe veiligheid
De ontgronding zorgt niet voor een toename van risico’s voor de omgeving. Er worden geen gevaarlijke stoffen geproduceerd, opgeslagen of vervoerd. Op basis van het bovenstaande worden er geen belangrijke negatieve gevolgen voor het aspect veiligheid verwacht.

IV. De samenhang met andere activiteiten ter plaatse (cumulatie).
Er is geen sprake van samenhang met andere activiteiten in de omgeving.

V. Conclusie
Op basis van de informatie die is verstrekt in de vorm van de aanmeldingsnotitie en bijlagen blijkt dat het uitvoeren van de ontgronding ten behoeve van het realiseren van een waterberging voor het windpark Oostpolder geen belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu zal hebben en dat het nader afwegen van de milieueffecten door het opstellen van een MER niet noodzakelijk is.

BESLISSING:

Gelet op het bovenstaande en de op 17 maart 2022 ontvangen aanmeldingsnotitie met bijlagen besluiten wij op grond van artikel 7.2 onder 4 van de Wet milieubeheer dat Waddenwind B.V. voor de ontgronding nabij Spijk geen milieueffectrapport (MER) op hoeft te stellen.

Groningen, 31 mei 2022

Gedeputeerde Staten van Groningen:

Namens dezen:

[redacted]

Team leider Milieu

Domein Beleid